Onderwijs- en Examenregeling (OER)

Bootman, bbl

Crebo 25973
Cohort 2026

Ingangsdatum: 1 augustus 2026

Basisinformatie

Document	Onderwijs- en examenregeling
Cohort	**Geldig vanaf 01-08-2026**
Opleiding	**Bootman**
Niveau	**3**
Bol/bbl	bbl
Opleidingsduur	**3 jaar**
Crebonummer	**25973**
Locaties	**Rotterdam**
Vastellingsdatum CvB	

Overzicht addenda OER

Datum	Wat is er aangepast?	Pagina

Inhoud

Afkortingen 4
Welkom STC'er 5
De opleiding 6
Toelatingseisen 7
Extra ondersteuning tijdens je opleiding 8
Taal en rekenen 8
Loopbaan en burgerschap 9
Keuzedelen 10
Organisatie Beroepspraktijkvorming (bpv) 12
Het opleidingsprogramma 13
Overgangsnormen 17
Diploma eisen 17
Het examenprogramma 18
Beroepsgerichte examens 19
Beroeps-, branche- en bijzondere vereisten 19
Examens en herkansingen 21
Vrijstellingen 22
Examenplan 25
Bijlagen 37

Afkortingen

BBL	Beroepsbegeleidende leerweg
BOL	Beroepsopleidende leerweg
bpv	Beroepspraktijkvorming
Hbo	Hoger Beroepsonderwijs
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
Lbo	Lager beroepsonderwijs
OER	Onderwijs- en examenregeling
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
Slb'er	Studieloopbaanbegeleider
STC	Scheepsvaart- en transportcollege
Vbo	Voorbereidend beroepsonderwijs
Vmbo	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

Welkom STC’er

Leuk dat je hebt gekozen voor een opleiding binnen STC. Een opleiding waarin je gestimuleerd, uitgedaagd, begeleid en voorbereid wordt op een baan in een voortdurend veranderende werkomgeving.

Wij heten jou dan ook welkom als STC’er. Een STC’er laat zich omschrijven als een nieuwsgierige vakspecialist, die met een onderzoekende instelling kansen creëert en met een goede werkhouding duurzaam het verschil maakt.

Onderwijs- en Examenregeling (OER)

Deze OER informeert jou over alle ins en outs van de opleiding. Waar leidt deze opleiding voor op? Bij welke bedrijven kun je straks werken? Vervolgens kun je lezen hoe jouw opleiding van begin tot eind is ingericht. In het hoofdstuk diploma-eisen vind je een overzicht met eisen waaraan je voldaan moet hebben om uiteindelijk jouw diploma te behalen.
De algemene praktische informatie, zoals jouw studentenpas, schoolboeken/readers, de ICT-faciliteiten, roosterprogramma, Magister, aan- en afwezigheid, studentbegeleiding, schoolkosten, kwalificatiedossier, examencommissie, etc. kun je vinden op de website.
De opbouw van deze onderwijs-en examenregeling is eerst een lijst met afkortingen, dan een stuk over de opbouw van de opleiding, vervolgens worden de onderdelen vermeld, die voor elke opleiding gelden, vervolgens de opleiding specifieke onderdelen en het wordt afgesloten met de diplomaeisen.

Wij wensen jou veel succes en vooral plezier bij het volgen van deze mooie opleiding.

Hartelijke groet,

Het opleidingsteam

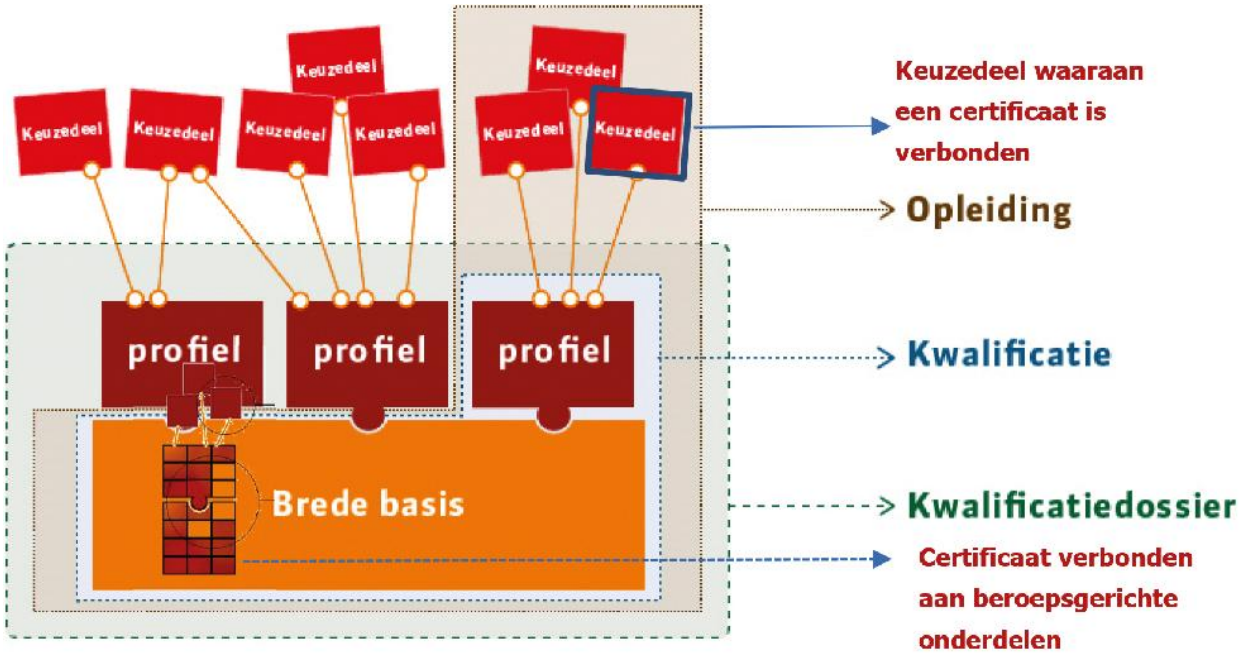
De opleiding

Je bent begonnen met de opleiding Bootman. Binnen deze opleiding word je opgeleid tot Bootman. De werkzaamheden die horen bij deze functie zijn:

De Bootman is werkzaam in een organisatie of vereniging in een havengebied of sluis. Deze organisatie verleent 24 uur per dag assistentie aan onder andere (zee)schepen/werkvaartuigen. De Bootman functioneert in een continudienst, dit betekent werken in een rooster met afwisselend dag- en nachtdiensten. Tevens werkt de Bootman mee aan een stand-by regeling, waarbij hij bij een tekort aan personeel voor een aantal uren extra opgeroepen kan worden. De Bootman werkt hierin samen met andere nautische dienstverleners zoals loods- en sleepbootorganisaties. De Bootman voert zijn werkzaamheden uit op en nabij (zee)schepen/werkvaartuigen en werkt daarbij deels vanuit een boot/vlet (hierna overal te noemen: vaartuig).

De Bootman zal op termijn leerlingen gaan begeleiden en fungeren als roerganger/schipper op diverse vaartuigen.
Na het behalen van je diploma kun je gaan werken binnen het bedrijfsleven, maar er is ook altijd een mogelijkheid om door te studeren.
De vervolgopleiding die op jouw opleiding aansluit is de opleiding:
> Kapitein manager binnenvaart

Een mbo-opleiding bestaat uit een brede basis en bevat de onderdelen Engels (uitsluitend voor niveau 4), Nederlandse taal, rekenen en loopbaan & burgerschap. Verder bevat het gemeenschappelijke elementen, die gelden voor alle kwalificaties in het dossier: kerntaken, werkprocessen, vakkennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Het profieldeel beschrijft de specifieke onderdelen van de opleiding. Met de keuzedelen kan je zelf bepalen of je wil verdiepen of verbreden of wil voorbereiden op het hbo. Tijdens de opleiding is het verplicht om stage te lopen of zoals het officieel heet beroepspraktijkvorming (bpv)

Toelatingseisen

Toelating tot een mbo-opleiding vindt plaats op basis van de vooropleiding:

Mbo-1 entreeopleiding:	iedereen vanaf 16 jaar zonder vooropleiding
Mbo-2 basisberoepsopleiding:	een diploma lbo, vbo, vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg, vmbo theoretische leerweg, mavo, mavo-vbo of vmbo gemengde leerweg, een mbo 1 entreeopleiding of een overgangsbewijs naar havo 4 of vwo 4

Mbo-3 vakopleiding:	een diploma lbo, vbo of vmbo kaderberoepsgerichte leerweg, vmbo theoretische leerweg, mavo, mavo-vbo of vmbo gemengde leerweg, een mbo-2 basisberoepsopleiding, een mbo-3 vakopleiding of een overgangsbewijs naar havo 4 of vwo 4
Mbo-4 middenkaderopleiding	idem aan mbo-3 vakopleiding
Mbo-4 specialistenopleiding	een mbo-3 vakopleiding in hetzelfde beroep

Als blijkt dat je deze opleiding beter in een ander tempo kunt volgen, omdat dit bijvoorbeeld beter bij je past of wegens bepaalde omstandigheden, dan zijn er ook mogelijkheden voor maatwerk. Neem dan contact op met je slb'er.

Extra ondersteuning tijdens je opleiding

Heb je behoefte aan extra ondersteuning om te kunnen studeren, bijvoorbeeld als je een handicap of chronische ziekte hebt? Of om een andere reden? Meld dit bij je slb'er op school. Dat kan tijdens de kennismaking, maar ook als je al begonnen bent met je opleiding. Het is belangrijk dat je zelf aangeeft dat je ondersteuning nodig hebt. Anders kan de school jou niet goed helpen.

Als je aangeeft dat je ondersteuning nodig hebt, gaat de slb'er hier met jou over in gesprek. Samen maak je afspraken over welke ondersteuning je precies krijgt. Deze afspraken worden de ondersteuningsafspraken genoemd en worden schriftelijk vastgelegd. Jij en de slb'er moeten het samen eens zijn over deze afspraken. Minimaal één keer per jaar bespreken jullie samen of de ondersteuning nog voldoende is.

Taal en rekenen

In het mbo is taal en rekenen een landelijke vereiste. Daarnaast heeft ook het bedrijfsleven eisen opgesteld voor het gewenste niveau taal en rekenen. Bij taal en rekenen hebben we te maken met twee maatstaven: 1) de landelijke eisen en 2) de eisen vanuit het bedrijfsleven (beroepsgericht). De landelijke eisen gelden voor alle mbo-opleidingen en zijn bepaald door de Nederlandse overheid. De eisen vanuit het bedrijfsleven zijn beroepsgericht en verschillen dus per beroep of per

opleiding. Hoe werkt dat precies? Bij het leren van een taal en rekenen moet je aan kunnen tonen dat je vijf vaardigheden beheerst. In het examenplan kun je zien op welk niveau je rekenen en talen krijgt en ook welke talen bij jouw opleiding van toepassing zijn.

De vijf taalvaardigheden zijn:

1. Lezen | stukken tekst lezen, vertalen en juist interpreteren
2. Luisteren | gesproken tekst verstaan en juist interpreteren
3. Schrijven | teksten schrijven incl. de juiste grammaticale tekstverzorging
4. Spreken | bijvoorbeeld correct kunnen spreken tijdens een presentatie
5. Gesprekken voeren | correct gesprek kunnen voeren met iemand anders

De vijf rekenvaardigheden zijn:

1. Grootheden en eenheden
2. Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld
3. Verhoudingen herkennen en gebruiken
4. Procenten gebruiken
5. Omgaan met kwantitatieve informatie

Loopbaan en burgerschap

Binnen het mbo zijn loopbaan oriëntatie en loopbaanbegeleiding en burgerschap verplichte vakken. Gezamenlijk bieden deze vakken een interessant programma om jezelf te ontwikkelen als onderdeel van de maatschappij en als beginnend beroepsbeoefenaar. Bij loopbaan besteed je aandacht aan de ontwikkeling van jouw loopbaancompetenties. Dit zijn de vaardigheden waarmee je jouw eigen talenten en kwaliteiten onder woorden kunt brengen. Je denkt bijvoorbeeld na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op de ervaringen die je hebt opgedaan in het leerbedrijf en bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar mee wilt gaan doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van jouw opleiding een goede keuze maken waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren.

De vijf loopbaan competenties zijn:

1. Kwaliteitenreflectie | ontdek je talent
2. Motievenreflectie | ontdek je passie
3. Werkexploratie | ontdek je werkplek
4. Loopbaansturing | zelf aan zet
5. Netwerken | in gesprek met

Kwaliteitenreflectie en motievenreflectie zijn bedoeld om terug te kijken. Werkexploratie, loopbaansturing en netwerken zijn bedoeld om vooruit te kijken.
Bij burgerschap geef je invulling en betekenis aan vier dimensies. Daarnaast maakt ook kritisch denken onderdeel uit van het programma. Bij kritisch denken leer je bijvoorbeeld hoe je informatie(-bronnen) op waarde kunt schatten. Je leert zelfstandig tot een weloverwogen oordeel te komen. Je leert dus onderscheid maken tussen argumenten, bewerkingen, feiten en aannames. Ook leer je hoe je je kunt inleven in de situatie van anderen en denk je na over jouw eigen opvattingen, beslissingen en hoe jouw handelingen tot stand komen. Anders gezegd, waarom doe je wat je doet.

De vier dimensies zijn:

1. Politiek-juridische dimensie
2. Economische dimensie
3. Sociaal-maatschappelijke dimensie
4. Dimensie vitaal burgerschap

Keuzedelen

Keuzedelen zijn verbredend, verdiepend of voorbereidend op jouw vervolgopleiding en maken de opleiding compleet. Je kunt keuzedelen kiezen uit het aanbod van keuzedelen die aansluiten bij jouw vakspecialisme, interesses en plannen voor de toekomst.

Elke student is verplicht om keuzedelen te doen, ook wel de keuzedeelverplichting genoemd. Tijdens jouw opleiding moet je het aantal keuzedelen kiezen met een totaal van tenminste **720** studiebelastingsuren (sbu). Studiebelastingsuren geven aan hoeveel tijd je nodig hebt om het keuzedeel af te kunnen ronden.

De opleiding biedt meerdere keuzedelen aan. Als het organisatorisch mogelijk is, kan jij zelf ook kiezen om meer of andere keuzedelen binnen STC te volgen.
In onderstaande lijst staan de keuzedelen die het meest geschikt zijn voor de opleiding die jij volgt:

Keuzedelen pakket A

Nummer	Keuzedeel	Aantal SBU
K0022	Digitale vaardigheden basis	240
K0023	Digitale vaardigheden gevorderd	240
K0571	Transportmodaliteiten in en rond havens	240

of

Keuzedelen pakket B

Nummer	Keuzedeel	Aantal SBU
K0022	Digitale vaardigheden basis	240
K0023	Digitale vaardigheden gevorderd	240
K0598	Verkenning van havens	240

Je zou ook kunnen kiezen voor een keuzedeel, dat bij een andere opleiding binnen STC wordt aangeboden, zie de keuzedelengids. Voorwaarden zijn dat het keuzedeel niet ondoelmatig overlapt met de kwalificatie, er voldoende aanmeldingen zijn voor dit keuzedeel en het rooster technisch is uit te voeren. Uiterlijk ***twee maanden*** voordat een keuzedeel start moet je een keuze hebben gemaakt.

Tijdens jouw opleiding kan het keuzedelen aanbod worden aangepast. Soms komt er een keuzedeel bij of wordt een keuzedeel niet meer aangeboden. Het actuele aanbod vind je in de keuzedelengids. Je wordt altijd geïnformeerd over wijzigingen.

Beoordeling van keuzedelen:

Keuzedelen tellen mee om jouw diploma te halen. De keuzedelen worden beoordeeld aan de hand van een cijfer.

Organisatie Beroepspraktijkvorming (bpv)

Tijdens de bpv-periode werk je mee in een erkend leerbedrijf, passend bij jouw opleiding. Zo doe je werkervaring op en ga je dat wat je geleerd hebt in de praktijk brengen.

Voorafgaand aan de bpv worden er afspraken gemaakt. Zo maak je afspraken over de werkzaamheden die je gaat uitvoeren, de begeleiding tijdens de bpv en de beoordeling van je bpv-periode. Je wordt geïnformeerd over het wel/niet zelf op zoek gaan naar een leerbedrijf of ondersteuning vanuit school (slb'er 'studieloopbaan-begeleider', bpv-begeleider, bpv-loket).

Als je zelf op zoek gaat, is het belangrijk dat je een bedrijf zoekt dat erkend is als leerbedrijf. Dit kun je doen via de website www.stagemarkt.nl. Als het bedrijf niet erkend is door de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), dan kan het bedrijf een erkenning aanvragen. Voor het verkrijgen van een erkenning moet een bedrijf aan de voorwaarden van de SBB voldoen. De erkenning is belangrijk omdat de gemaakte bpv-tijd bij een niet erkend bedrijf niet geldig is.

De afspraken die met jou worden gemaakt, gaan over de volgende punten:

- Duur van de bpv.
- Op welke manier en door wie je begeleid en beoordeeld wordt op je vorderingen tijdens je bpv-periode. Hierbij krijg je te maken met een bpv-begeleider vanuit school en praktijkopleider vanuit het bedrijf.
- Bij wie je terecht kan voor vragen of andere zaken tijdens je bpv-periode.

Deze afspraken worden o.a. vastgelegd in een digitale beroepspraktijkovereenkomst (*bpvo*) waarvoor iedere partij ook tekent voor de duur van de bpv. Volg je de bbl-opleiding dan onderteken je vanuit het bedrijf ook nog een arbeidsovereenkomst.

Maatwerk met betrekking tot de bpv is in specifieke gevallen mogelijk, zoals bij bijzondere privésituaties of een handicap. Mocht je hier meer informatie over willen, neem dan contact op met het bpv-loket, bpv-begeleider of slb'er.

Vanuit de opleiding verwachten wij dat je de vastgestelde leerdoelen uit het bpv-boek voldoende behaalt. Het behalen van je leerdoelen is belangrijk omdat je alleen daarmee jouw bpv kan afronden, wat weer belangrijk is om te kunnen diplomeren. Het behalen van je leerdoelen doe je als volgt:

- Een beoordeling op functioneren door je praktijkopleider en/of bpv-begeleider op school.
- Een voldoende resultaat voor de opdrachten uit het bpv-boek die je hebt gemaakt.

Er zijn ook mogelijkheden om je bpv in het buitenland te doen (internationale stage). Heb je hier interesse in, meld je dan bij je bpv-begeleider.

Het opleidingsprogramma

Elk schooljaar komen er verschillende onderwerpen aan bod. Welke onderwerpen dit zijn kun je vinden in het overzicht op de volgende bladzijde.

Opleidingsoverzicht
Een studiejaar voor een BBL-opleiding heeft 1600 studiebelastingsuren waarvan er minimaal 200 klokuur les wordt verzorgd en de andere uren zijn bpv (Beroepspraktijkvorming oftewel stage) en zelfstudie.

Opleidingsmatrix		Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leerjaar 1	Thema's/ onderwerpen/ modules	Diverse vakken binnenvaartkunde voor operationeel niveau zoals: Laden en lossen van schepen, kennis schip, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis. VCA- vol	Diverse vakken binnenvaartkunde voor operationeel niveau, zoals: Laden en lossen van schepen, kennis schip, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis.	Diverse vakken binnenvaartkunde voor operationeel niveau, zoals: Laden en lossen van schepen, kennis schip, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis. Marifonie Algemeen vormende vakken zoals: rekenen, Nederlands en Loopbaan en burgerschap. Beroepsgerichte talen, Engels.	Diverse vakken binnenvaartkunde voor operationeel niveau, zoals: Laden en lossen van schepen, kennis schip, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis. Marifonie Algemeen vormende vakken zoals: rekenen, Nederlands en Loopbaan en burgerschap. Beroepsgerichte talen, Engels.
	School	40 weken, gemiddeld 8 lesuren per week, totaal ca. 330 lesuren wat gelijk staat aan ca. 267 klokuren			
	bpv	40 weken bpv van ca 1200 klokuren			
	Keuzedeel			Keuzedeel 1	Keuzedeel 2 en 3

Opleidingsmatrix		Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leerjaar 2	Thema's/ onderwerpen/ modules	Diverse vakken binnenvaartkunde voor leidinggevend niveau zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis, beheer schip. Marcom - B	Diverse vakken binnenvaartkunde voor leidinggevend niveau, zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis, beheer schip.	Diverse vakken binnenvaartkunde voor leidinggevend niveau zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis, beheer schip. ADN en EHBO	Diverse vakken binnenvaartkunde voor leidinggevend niveau, zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis beheer schip. ADN en EHBO
	School	40 weken, gemiddeld 8 lesuren per week, totaal ca. 320 lesuren wat gelijk staat aan ca. 267 klokuren			
	bpv	40 weken bpv van ca 1200 klokuren			
	Keuzedeel				

Opleidingsmatrix		Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
leerjaar 3	Thema's/onderwerpen /modules	Diverse vakken binnenvaartkunde voor management level, zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis.	Diverse vakken binnenvaartkunde voor management level, zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis. Radar	Diverse vakken binnenvaartkunde voor management level, zoals: Laden en lossen van schepen, meteo, navigatie, reglementen, elektrotechniek, motorenkennis. Radar	Full mission binnenvaartsimulator training.
	School	40 weken, gemiddeld 8 lesuren per week, totaal ca. 320 lesuren wat gelijk staat aan ca. 267 klokuren			
	bpv	40 weken bpv van ca 1200 klokuren			
	Keuzedeel				

Tabel 1 opleidingsmatrix

Overzicht voortgangstoetsen

Binnen elk vak worden er voortgangstoetsen afgenomen, ook wel ontwikkelgerichte toetsen genoemd. De ontwikkelgerichte toetsen geven inzicht in jouw voortgang en of jij klaar bent om deel te nemen aan het examen. Daarnaast kunnen de toetsen worden meegenomen in het besluit of jij verder kan met jouw opleiding.

Tijdens de lessen worden voortgangstoetsen afgenomen. In de meeste gevallen krijg je per onderwijsperiode, per vak, één of twee toetsen.

Overgangsnormen

Om succesvol door te kunnen gaan naar het volgende studiejaar gelden er binnen de opleiding overgangsnormen. Deze normen geven aan of je de kennis, vaardigheden en beroepshouding voldoende beheerst om goed verder te leren.
Per lesperiode worden een aantal ontwikkelingsgerichte toetsen en examens afgenomen. Alle toetsen samen leveren een rapport op wat besproken wordt in de rapportvergadering.

- een toets is onvoldoende bij een cijfer lager dan een 6.0
- geen enkele toets mag lager zijn dan een 6.0

Herkansen
- toetsen lager dan een 6.0 mogen herkanst worden
- Herkansingen uit een vorig schooljaar kunnen niet voorkomen

Je blijft zitten of er volgt een programma om je achterstand in te halen als je niet voldoet aan bovenstaande regels. Tijdens de overgangsvergadering kan afgeweken worden van bovenstaande regels wegens (bijvoorbeeld) persoonlijke omstandigheden.

Diploma eisen

Om in aanmerking te komen voor een diploma moet je voldoen aan alle kwalificatie-eisen. Je moet aan elke eis voldaan hebben of een oordeel 'voldoende' of 'goed' hebben gehaald. Aan het eind van jouw opleiding stelt de examencommissie vast of je hieraan voldaan hebt. Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen inclusief branche- en wettelijke vereisten (kwalificatiedossier): Een voldoende per kerntaak.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per onderdeel volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: Voldaan hebben aan gestelde eisen door de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (bpv): Met goed gevolg hebben afgesloten waarbij oordeel van leerbedrijf is betrokken.
- Keuzedelen: Voldaan aan de keuzedelen afrondingseisen.

Hieronder staat een overzicht hoe het diplomabesluit genomen wordt.

Onderdeel	Diploma-eis
Kerntaken incl. beroepsgerichte taal- en rekenen	Oordeel per kerntaak minstens "voldoende" cijfer afgerond 6.0 Een student voldoet aan de eisen als alle kerntaken met een voldoende zijn afgerond. Compensatie is niet mogelijk
Beroeps vereisten	N.v.t.
Branche vereisten	Voldaan
Bijzondere vereisten	N.v.t.
Landelijke eisen taal en rekenen	Niveau 3 Eindcijfer voor Nederlands en rekenen tenminste cijfer 5 of 6 (waarvan maximaal één 5)
Loopbaan en burgerschap	Voldaan aan de inspanningsverplichting
Keuzedelen	Voldaan aan de keuzedelen afrondingseisen > Het gemiddeld eindresultaat is afgerond minimaal 6 of 'voldoende'. > Voor minimaal de helft van de keuzedelen moet het cijfer afgerond minimaal een 6 of 'voldoende' zijn. > Er mag geen keuzedeel zijn dat een lager resultaat heeft dan een 4.
Beroepspraktijkvorming (stage)	Voltooid wanneer er een positieve beoordeling is gegeven

Het examenprogramma

Het examenplan is vastgesteld door de examencommissie. Het examenplan bevat alle examenonderdelen die tijdens de duur van jouw opleiding worden afgenomen. Achter elk examenonderdeel kun je lezen in welke verwachte periode het onderdeel zal plaatsvinden De daadwerkelijke planning is 2 weken voor de examendatum bekend bij jou als student. Hieronder worden de verschillende onderdelen uit je examenplan toegelicht. Mocht je na het lezen van de uitleg toch nog vragen hebben dan kun je altijd terecht bij je slb'er. Het examenplan zelf vind je in het Hoofdstuk Examenplan.

Beroepsgerichte examens

Beroepsgerichte examens gaan over het werkveld waarvoor je wordt opgeleid. Omdat het werkveld heel breed is, zijn er verschillende examenonderdelen vastgesteld. Elk examenonderdeel beoordeelt in hoeverre jij dat deel van het beroep beheerst. Beheersing op kennis, inzicht en op het toepassen.

Beroepsgerichte examens vinden plaats op school of bij het bpv-bedrijf. Er wordt gebruik gemaakt van o.a. de volgende examenvormen:

1. Praktijkexamen, observatie
2. Kennisexamen
3. Portfolio-opdracht, bewijs
4. Criterium gericht interview (*cgi*), dit is een mondeling tussen jou en een examinator om te bepalen welke vaardigheden je hebt behaald.
5. Presentatie
6. Verslag

In de eerste twee kolommen in het examenprogramma kun je lezen hoe de examenonderdelen verbonden zijn aan het kwalificatiedossier van jouw opleiding. In de derde kolom zie je de examenonderdelen en in de vierde kolom zie je welke examenvorm wordt gebruikt voor het examineren van het examenonderdeel.

Om het kwalificatiedossier te lezen: klik hier: Bootman

Beroeps-, branche- en bijzondere vereisten

Bij het opstellen van het kwalificatiedossier zijn ook de beroeps-, branche- en bijzondere vereisten vastgesteld. We nemen je even mee in wat het verschil precies is tussen deze drie vereisten.

1. Een beroepsvereiste is een wettelijke eis om het beroep waarvoor je wordt opgeleid uit te mogen voeren. Je kunt hierbij denken aan een chauffeurs-, machinistenrijbewijs of vaarbevoegdheid die je moet hebben voordat je aan het werk kunt.
2. Een branchevereiste is geen wettelijke eis om het beroep uit te kunnen voeren, maar een vereiste die de branche of het bedrijfsleven heeft gesteld. Je kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan een VCA-certificaat, MLV-certificaat of heftruckcertificaat.
3. Een bijzondere vereiste is een eis die aan jou of aan je werkplek is gesteld. Een voorbeeld hiervan is het kunnen overhandigen van een verklaring omtrent gedrag, gezondheidskeuring of vastgestelde minimumleeftijd om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

De vereisten die voor jouw opleiding gelden zijn als volgt:

Daarbij geldt dat je voor de start van de opleiding een Geneeskundige Verklaring Rijn- en Binnenvaart moet hebben, die is uitgegeven door een aangewezen arts.

Alle informatie hierover is onderdeel van de intake voor de opleiding.

Beroepsvereisten	☒
Met ingang van 17 januari 2022 beschikt de Bootman over: - Alle kennis en vaardigheden vereist voor het Kwalificatiecertificaat schipper binnenvaart op grond van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties in de binnenvaart (Richtlijn 2017/2397/EU), en zoals aangegeven in de European Standards for Qualification in Inland Navigation (ES-QIN, versie 2018 (voorlopig), Besluit CESNI 2018-II-4, van 8 november 2018); - Alle kennis en vaardigheden vereist voor de specifieke vergunning voor schippers die varen op wateren die zijn geclassificeerd als binnenwateren van maritieme aard op grond van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties in de binnenvaart (Richtlijn 2017/2397/EU), en zoals aangegeven in de European Standards for Qualification in Inland Navigation (ES-QIN, versie 2018 (voorlopig), Besluit CESNI 2018-II-6, van 8 november 2018); - Alle kennis en vaardigheden vereist voor de specifieke vergunning voor schippers die varen met behulp van radar op grond van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties in de binnenvaart (Richtlijn 2017/2397/EU) zoals aangegeven in de European Standards for Qualification in Inland Navigation (ES-QIN, versie 2018 (voorlopig), Besluit CESNI 2018II-7, van 8 november 2018); - Alle kennis en vaardigheden vereist voor het gebruik van de marifoon, aan te tonen door het bezit van het Basiscertificaat Marifonie, op grond van Bijlage I, 3.1, onderdeel a, van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties in de binnenvaart (Richtlijn 2017/2397/EU); - ADN basisverklaring gecombineerd:	☒

drogeladingsschepen en tankschepen (Bron: Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (ADN).	

Examens en herkansingen

Examengelegenheden

Per leerjaar heb je recht op twee examengelegenheden.

1. Het reguliere examen en
2. één herkansing.

Bovenstaand geldt tenzij er een maatregel of sanctie is opgelegd door de examencommissie. Dan kan hiervan worden afgeweken. Als er een sanctie is opgelegd dan betekent dat, dat je geen recht meer hebt op de herkansing en je moet wachten tot het volgende leerjaar. Ben je het niet eens met het besluit van de examencommissie, dan kun je hiertegen in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (COBEX). Je dient hiervoor je klacht in bij het digitale portaal klachten@stc-r.nl. Het beroep wordt dan doorgestuurd naar de juiste personen. Let op: bezwaren of klachten die over een beslissing van examinatoren of examencommissies gaan moet je binnen twee weken na de datum van het besluit indienen.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie met gegronde redenen ook een extra examengelegenheid toestaan. Dit betekent dat je dan een tweede herkansing mag maken in hetzelfde leerjaar. In het examenreglement[1] kun je hier meer over lezen. De aanvraag extra herkansing[2] kun je hier downloaden.

Uitslag examens

Resultaten van examens worden ingevoerd in Magister waarna de examencommissie de uitslagen van alle examens vaststelt. De termijn waarbinnen dit gebeurt, kun je vinden in het examenreglement.

Inzagerecht

[1] *https://stc.nl/informatie/downloads.*
[2] *https://stc.nl/informatie/downloads*

Je hebt recht op inzage in jouw gemaakte examen. Raadpleeg het examenreglement als je meer wilt weten over het inzagerecht.

Bijkomende kosten

Het examen VCA vol wordt éénmaal door school betaald. Indien er een extra examengelegenheid nodig is, zijn de kosten voor de student. De kosten hiervoor zijn:
Examentarief ongeveer €80,=[3]

Vrijstellingen

Het is mogelijk om vrijstellingen voor examens te krijgen.

Een vrijstelling kan verleend worden als:

- Je een opleiding hebt gevolgd waar dezelfde examens zijn afgenomen of
- Je voor taal en rekenen de landelijke eisen reeds hebt behaald, zie criteria voor vrijstelling van landelijke examens of
- Je keuzedeel-examen hebt behaald, de examencommissie beoordeelt of er vrijstelling verleend kan worden.

Als je voldoet aan de gestelde criteria kun je een 'verzoek voor een vrijstelling' indienen door het aanvraag vrijstellingsdocument in te vullen. Ga hiermee langs het examensecretariaat van jouw opleiding en toon daar je originele diploma met cijferlijst en/of certificaten. Daarna stuur je de aanvraag met scan van je diploma('s)/certificaten naar de examencommissie. De examencommissie neemt een besluit of jouw aanvraag wordt goedgekeurd. Hier ontvang je een mail over. Vrijstellingen moeten bij voorkeur binnen twee maanden na start van de opleiding worden aangevraagd. De aanvraag vrijstellingsdocument[4] kun je hier downloaden.
Dit is het e-mailadres: examencommissie.MT@stc-r.nl Het e-mailadres is ook te vinden op het formulier voor de aanvraag van je vrijstelling(en).

---

[3] *Voorbeeld van een aanbieder: ARBO centrum*
[4] *https://stc.nl/informatie/downloads.*

Criteria voor vrijstelling van landelijke examens taal en rekenen:

- Aantoonbaar dat je de examens op gelijk of hoger niveau hebt behaald;

Taal:

- Gemiddelde van alle vaardigheden is minimaal 5,0
- Resultaat centraal examen (lezen en luisteren) is minimaal 5,0
- Resultaat van instellingsexamens (schrijven, spreken en gesprekken voeren) is gemiddeld 5,0
- Voor losse instellingsexamens Nederlands en Engels minimaal een 5,0

Rekenen:

- Resultaat landelijk examen is minimaal 5,0 op het vereiste referentieniveau voor de opleiding.

Vooropleiding	Vrijstelling
Vmbo	Geen vrijstellingsmogelijkheid.
Havo/vwo	Vrijstellingsmogelijkheid met rekenexamen 3F.
Mbo	Niveau 2: minimaal mbo rekenniveau 2 of 2F nodig. Niveau 3: minimaal mbo rekenniveau 3 of 2F nodig. Niveau 4: minimaal mbo rekenniveau 4 of 3F nodig.
Hbo/wo	Geen vrijstellingsmogelijkheid.

Let op: als je een vrijstelling aanvraagt voor een 5,0, dan beoordeelt de examencommissie of je daarmee wel je diploma kunt halen. Voor de eisen om je diploma te behalen, zie het kopje Diploma-eisen in deze OER. Een vrijstelling is volgens de wet geen recht; de examencommissie beslist of de vrijstelling wordt verleend.

Examenplan

Hieronder tref je het examenplan aan. Dit is een overzicht van alle examens die worden afgenomen binnen jouw opleiding.

EXAMENPLAN							
Opleiding	**Crebo**	**Niveau**	**Leerweg**	**Cohort**	**Start-datum**	**Geplan-de eind-datum**	**Vaststellings datum examenplan**
Bootman	25973	3	BBL	2026	1-aug-26	01-08-2029	Datum opgesteld: 2-12-2025 Datum vastgesteld: **09-07-2026**
Aanvullende informatie: **Deze kwalificatie valt in het dossier Bootmannen Crebonr. 23390 en binnen opleidingsdomein Transport, scheepvaart en logistiek, crebonummer 79070**							
Afnamemomenten dienen altijd minimaal 2 weken voorafgaand aan het examen bekend te worden gemaakt.							
Disclaimer: Door onvoorziene omstandigheden kan worden afgeweken van de geplande afnamemomenten.							

Leerjaar/ periode										
Leerjaar/ periode	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K1 Voert navigatie-werkzaam-heden uit	**B1-K1-W1** Navigatie op operationeel niveau **B1-K1-W2** Navigatie op management niveau	Reisvoorbereiding en varen	Casuïstiek	60	3		School	Voldoende	1	≥5,5
		Reisvoorbereiding en varen	Observatie*					Voldoende		
	B1-K1-W3 Besturen van een vaartuig met behulp van radar	Radar	Theorie (schriftelijk)	60	3		CBR	Behaald	1	
			Praktijk	75			CBR	Behaald		
	B1-K1-Wd4 Varen op binnenwateren van maritieme aard	Wateren van maritieme aard	Theorie (schriftelijk)	60	3		school	Voldoende	1	

** Minimaal één punt per werkproces*

BEROEPSGERICHT										
Kerntaak	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K2 Voert nautische taken uit	**B1-K2-W1** Bedienen van het vaartuig op operationeel niveau	Bedienen van het vaartuig, laden stuwen en passagiersvervoer. Managementlevel	Casuïstiek	60	3		School	Voldoende	1	≥5,5
	B1-K2-W2 Bedienen van het vaartuig op leidinggevend niveau									
	B1-K2-W3 (ont)meert (zee)schepen/ werkvaartuigen	Praktijkvaren Bootman	Observatie	8 uur	3		bpv	Voldoende	1	
	B1-K2-W4 Verhaalt (zee)schepen/ werkvaartuigen									
	B1-K2-W5 Versleept en legt drijvende objecten vast									

Leerjaar/ periode										
Leerjaar/ periode	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K3 Voert technische taken uit	**B1-K3-W1** Scheepsbouw, elektriciteit, elektronica, en meet- en regeltechniek op operationeel niveau	Scheepswerktuig-kunde, elektronica, reparatie en onderhoud	Observatie + bewijs	8 uur	3		bpv	Voldoende	1	≥5,5
	B1-K3-W1 Scheepsbouw, elektriciteit, elektronica, en meet- en regeltechniek op leidinggevend niveau									
	B1-K3-W3 Onderhoud en reparatie op operationeel niveau									
	B1-K3-W3 Onderhoud en reparatie op leidinggevend niveau									

BEROEPSGERICHT										
Kerntaak	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar / periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K4 Voert taken uit met betrekking tot communi-catie	**B1-K4-W1** Communicatie op operationeel niveau **B1-K4-W2** Communicatie op leidinggevend niveau **B1-K4-W3** Overlegt met betrokkenen over planning **B1-K4-W4** Begeleidt duikers bij duikwerkzaam heden	Communicatie en begeleiding	observatie	8 uur	3		bpv	Voldoende	1	≥5,5
	Beroeps-gericht Engels De beginnend beroepsbeoefe naar moet voor de maritieme communicatie	Lezen B1	schriftelijk	50 min	1		School		1	≥5,5
		Luisteren B1	schriftelijk	50 min	1				1	
		Schrijven A2	schriftelijk	50 min	1				1	

	en het laden en lossen beschikken over alle vaardigheden Engels	Spreken B1	mondeling	6-8 min.	1				1	
		Gesprekken voeren B1	mondeling	6-8 min.	1				1	
	Beroeps-gericht Duits De beginnend beroepsbeoefenaar moet voor de maritieme communicatie en het laden en lossen beschikken over vaardigheden Duits	Lezen A2	schriftelijk	50 min.	2/3		School		1	≥5,5
		Luisteren B1	schriftelijk	50 min.	2/3				1	
		Spreken A2	mondeling	6-8 min.	2/3				1	
		Gesprekken voeren A2	mondeling	6-8 min.	2/3				1	

BEROEPSGERICHT										
Kerntaak	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K5 Voert taken uit met betrekking tot lading-behandeling, stuwen en passagiers-vervoer	**B1-K5-W1** Lading-behandeling, stuwen en passagiers-vervoer op operationeel niveau **B1-K5-W2** Lading-behandeling, stuwen en passagiers-vervoer op leidinggevend niveau	Laden, stuwen en passagiersvervoer	Casuïstiek	60	3		School	Voldoende	1	≥5,5

BEROEPSGERICHT										
Kerntaak	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten)**	**Leerjaar / periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
B1-K6 Voert taken uit met betrekking tot gezondheid, veiligheid en milieu	**B1-K6-W1** Gezondheid, veiligheid en milieu-bescherming op operationeel niveau **B1-K6-W2** Gezondheid, veiligheid en milieu-bescherming op leidinggevend niveau	Gezondheid, veiligheid en milieubescherming	Observatie	8 uur	3		bpv	Voldoende	1	≥5,5

BEROEPSGERICHT										
Kerntaak	**Werkproces (sen)**	**Examenonderdeel (titel)**	**Vorm**	**Duur examen in minuten**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Beoordeling examens**		**Eind-resultaat Kerntaak Min. eis cijfer**
								Min. eis	**Weging**	
	Marcom B	Bewijs	Theorie	45	2		CBR	Behaald	1	Behaald
			Praktijk	60						
	VCA-vol	Bewijs	Theorie	60	1		School	Behaald	1	
	ADN gecombineerd droge lading en takvaart	Bewijs	Theorie	60	2			Behaald	1	
			Praktijk	1 dag						
	EHBO	Bewijs	Praktijk	1 dag	2			Behaald	1	
	Marifoon basis	Bewijs	Theorie	60	1			Behaald	1	
	Basis-veiligheids-training dekbemanning binnenvaart	Bewijs	Theorie	1 dag	1			behaald	1	

LANDELIJKE EISEN TAAL & REKENEN								
Examenvorm	**Vaardigheid**	**Niveau Examen**	**Duur examen in minuten**	**Leerjaar/ periode**	**Herkansing**	**Beoordeling**		**Eindresultaat**
						Examens/ Weging		**Minimale eis cijfer**
NEDERLANDS *								
Centraal examen	Lezen en luisteren	2F	120	P3,4	P5,6	Cijfer 1x		5,0/ 6,0
Instellingsexamen	Spreken	2F	6-8	P1,2,3,4	P5,6	Cijfer 1x	Cijfer 1x	
Instellingsexamen	Gesprekken voeren	2F	6-8	P1,2,3,4	P5,6	Cijfer 1x		
Instellingsexamen	Schrijven	2F	60	P1,2,3,4	P5,6	Cijfer 1x		

REKENEN							
Instellingsexamen	Grootheden en eenheden, oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld, verhoudingen herkennen en gebruiken, procenten gebruiken, omgaan met kwantitatieve informatie	3	150	P1,2,3,4	P5,6	Cijfer 1x	5,0/ 6,0

* Om administratieve redenen wordt bij de taalexamens de volgende cijfers en codering gebruikt:

INH: de student is niet aanwezig geweest op het examen en heeft daarmee een gelegenheid gemist

1,0: de student heeft niet aan de precondities voldaan en het examen was daardoor niet beoordeelbaar

1,1: de student heeft het examen gemaakt en heeft de laagste mogelijke beoordeling behaald. Magister kan met dit cijfer het eindcijfer berekenen

KEUZEDELEN								
Keuzedeel	**Omschrijving en kerntaak werkprocessen**	**SBU-uren**	**Examenvorm**	**Periode**	**Herkansing**	**Plaats van afname**	**Min. eis eindcijfer**	**Eindresultaat**
		240/ 480/ 720						**Min. eis cijfer**
Keuzedeel 1	Zie keuzedelen STC MBO	240		P7	P8	School	4,0	≥5,5
Keuzedeel 2	Zie keuzedelen STC MBO	240		P11	P12	School	4,0	
Keuzedeel 3	Zie keuzedelen STC MBO	240		P12	P13	School	4,0	
Totaal aantal SBU benodigd voor deze opleiding		**720 uren**						

In onderstaande lijst staan de keuzedelen die het meest geschikt zijn voor de opleiding die jij volgt:

Keuzedelen pakket A

Nummer	Keuzedeel	Aantal SBU
K0022	Digitale vaardigheden basis	240
K0023	Digitale vaardigheden gevorderd	240
K0571	Transportmodaliteiten in en rond havens	240

Keuzedelen pakket B

Nummer	Keuzedeel	Aantal SBU
K0022	Digitale vaardigheden basis	240
K0023	Digitale vaardigheden gevorderd	240
K0598	Verkenning van havens	240

Diplomabesluit onderdelen

LOOPBAAN EN BURGERSCHAP			
LOOPBAAN ORIENTATIE EN BEGELEIDING (LOB)			**Eindresultaat**
Competenties	**Manier van beoordelen**	**Resultaat**	
Kwaliteitenreflectie Motivatiereflectie Werkexploratie Loopbaansturing Netwerken	Verklaring van het onderwijs dat student voldaan heeft aan Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding	*Voldaan*	Voldaan
BURGERSCHAP			
Dimensies	**Manier van beoordelen**	**Resultaat**	
Politiek Juridische Sociaal maatschappelijke Economische Vitaal burgerschap	Verklaring van het onderwijs dat student voldaan heeft aan Burgerschap	*Voldaan*	

BEROEPSPRAKTIJKVORMING		
bpv-onderdeel	**Manier van beoordelen**	**Resultaat**
bpv: *leerjaar 1,2 en 3* *Beoordeling van de competenties in het bpv-boek Bootman Binnenvaart*	*Verklaring van het onderwijs dat student voldaan heeft aan de Beroepspraktijkvorming*	Voldaan

Bijlagen

Indien er een addendum is vastgesteld voor de opleiding, dan kan deze hier worden toegevoegd.
Neem op het voorblad een verwijzing op naar de bijlagen.